

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 25. novembrī
(OR. en)

14456/19

DEVGEN 213
SUSTDEV 165
ACP 136
RELEX 1090

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2019. gada 25. novembris
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	12700/19
Temats:	Nevienlīdzības novēršana partnervalstīs – Padomes secinājumi (2019. gada 25. novembris)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par nevienlīdzības novēršanu partnervalstīs, kurus Padome pieņēma 3732. sanāksmē, kas notika 2019. gada 25. novembrī.

Nevienlīdzības novēršana partnervalstīs

Padomes secinājumi

1. Padome ar bažām norāda, ka daudzas partnervalstis arvien vēl saskaras ar nevienlīdzības līmeni, kas ir augstāks nekā pirms 30 gadiem un kas apdraud ilgtspējīgu attīstību un Programmas 2030. gadam īstenošanu. Padome atzīst, ka nevienlīdzība pēc būtības ir daudzdimensionāla un aptver ekonomiskus, sociālus, politiskus un vidiskus aspektus, un tai steidzami jāpievērš uzmanība.
2. Padome atzīmē, ka nevienlīdzība ir nozīmīgs traucēklis nabadzības izskaušanai un ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei. Tā var apdraudēt demokrātiju, sociālo kohēziju un iekļaušanu, izturētspēju un stabilitāti. Nevienlīdzība arī var saasināt vides degradāciju, klimata pārmaiņas, kā arī iedzīvotāju piespiedu pārvietošanu un var veicināt neatbilstīgu migrāciju. Padome ir satraukta par to, ka klimata pārmaiņas un vides degradācija draud mazināt valstu spēju panākt ilgtspējīgu attīstību, ilgtspējīgi pārvaldīt dabas resursus un izskaust nabadzību un nevienlīdzību dažādos tās veidos.
3. Padome atgādina, ka Programma 2030. gadam ir iespēja panākt pozitīvas pārmaiņas. Padome tāpat atgādina 10. ilgtspējīgas attīstības mērķi – samazināt nevienlīdzību starp valstīm un valstu iekšienē – un to, ka nevienlīdzības apkarošana ir uzsvērtā visā Programmā 2030. gadam, jo tā var paātrināt virzību uz daudziem citiem mērķiem, tostarp 1. ilgtspējīgas attīstības mērķi, proti, izskaust nabadzību visos tās veidos visā pasaulē, un tā ir būtiska, lai piepildītu apņemšanos – nevienu neatstāt novārtā un censties sasniegt tos, kuri atrodas vistālāk aiz priekšgalā esošajiem.
4. Padome atkārtoti apstiprina, ka cīņa pret nevienlīdzību Eiropas Savienībai ir iekšēja un ārēja prioritāte un ka vienlīdzība un solidaritāte ir starp vērtībām un principiem, kas orientē Eiropas Savienību tās ārējā darbībā, kā izklāstīts Līgumos. Eiropas Savienības globālajā ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā atgādināts par apņemšanos apkarot nabadzību un nevienlīdzību, un 2017. gada Eiropas Konsensā par attīstību kā prioritāte ES attīstības politikā ir noteikta nabadzības izskaušana un diskriminācijas un nevienlīdzības apkarošana.

5. Padome atgādina par saviem 2019. gada 8. jūlija secinājumiem "Atbalsts globālo ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai"¹, kuros atzinīgi vērtē jo īpaši pastiprinātos ES un tās dalībvalstu centienus sasniegt tos, kas atrodas galējā nabadzībā, un vērsties pret visiem nevienlīdzības veidiem saskaņā ar principu – nevienu neatstāt novārtā un censties nepieļaut, ka nevienlīdzība tiek pārmantota no paaudzes paaudzē.
6. Padome atzinīgi vērtē Komisijas dienestu darba dokumentu "Jaunā Eiropas Konsensa par attīstību īstenošana – nevienlīdzības novēršana partnervalstīs", kas ir vērtīgs ieguldījums pārdomu procesā par to, kā vēl vairāk integrēt nevienlīdzības samazināšanu ES attīstības sadarbībā atbilstoši konsensam, kurā ES un tās dalībvalstis tiek aicinātas stiprināt savus instrumentus un pieejas, lai padarītu tos efektīvākus nevienlīdzības novēršanai un iekļautu nevienlīdzības mazināšanu savā attīstības sadarbībā.
7. Padome arī pauž gandarījumu par 2019. gada jūlijā notikušo ANO Augsta līmeņa politiskā foruma ilgtspējīgas attīstības jautājumos sanākumi, kurā viens no pārskatāmajiem mērķiem bija 10. ilgtspējīgas attīstības mērķis, un pieņem zināšanai 2019. gada ANO ziņojuma par ilgtspējīgas attīstības mērķiem konstatējumus, proti, ka arvien lielāka nevienlīdzība starp valstīm un to iekšienē ir pastāvīgs iemesls bažām. Padome turklāt pieņem zināšanai nesen publicēto Globālo ilgtspējīgas attīstības ziņojumu, kurā uzsvērts: ja starptautiskajā attīstībā netiks risināta nevienlīdzības problēma, tad ilgtspējīgas attīstības mērķi netiks sasniegti.
8. Padome atkārtoti apstiprina, ka cilvēktiesības, laba pārvaldība un tiesiskums ir būtiski faktori, lai dotu iespējas neaizsargātā situācijā esošiem cilvēkiem un viņus atbalstītu, un tie ir vislabākais pamats miermīlīgām un iekļaujošām sabiedrībām. Padome arī atzīst pilsoniskās sabiedrības svarīgo lomu pārmaiņu virzīšanā. Padome uzsver, ka ir vitāli svarīgi panākt, lai demokrātiskie procesi varētu darboties – tie cita starpā spēj novērst un regulēt konfliktus un dot iespēju pastāvēt stabilām un miermīlīgām sabiedrībām.

¹ 10997/19.

9. Diskriminācijai kā nevienlīdzības cēlonim ir jāpievēršas visaptveroši un visos tās veidos, *inter alia* aptverot etnisko izcelsmi, dzimumu, vecumu, invaliditāti, reliģiju vai ticību, seksuālo orientāciju un dzimtisko identitāti. Jāpievēršas arī diskriminējošiem tiesību aktiem un normām. Lai panāktu dzimumu līdztiesību, sieviešu un meiteņu tiesības un iespēju nodrošināšana būtu jāvirza uz priekšu tā, lai sasniegtu 5. ilgtspējīgas attīstības mērķi.
10. Padome atkārtoti apstiprina nozīmi, kāda ir politikas saskaņotībai attīstībai (*PCD*) darbā pie ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanas un nevienlīdzības samazināšanas. Padome arī atzīst *PCD* pievienoto vērtību, proti, tā ievērojami sekmē virzību uz plašāko mērķi – politikas saskaņotību ilgtspējīgai attīstībai. ES un dalībvalstu līmenī joprojām būtiski svarīgi ir spēcīgi koordinācijas mehānismi un instrumenti, piemēram, Komisijas labāka regulējuma politika, lai sīki izvērtētu politikas un efektīvi piemērotu *PCD* saistībā ar Programmas 2030. gadam īstenošanu, ko veic ES, un nevienlīdzības mazināšanu. Būtu arī jānodrošina pastiprināts dialogs ar dažādām ieinteresētajām personām, piemēram, vietējām un reģionālām pašvaldībām, pilsonisko sabiedrību, privāto sektoru un starptautiskām organizācijām.
11. Padome atzīmē labo progresu, kas panākts ES attīstības sadarbībā, pievēršoties nevienlīdzības cēloņiem partnervalstīs, šajā nolūkā izmantojot politikas un intervenci attiecīgajās jomās.
12. Padome uzsver, ka ES un tās dalībvalstu attīstības sadarbībā ir vēl vairāk jāpievēršas nevienlīdzības cēloņiem partnervalstīs, jo īpaši, palielinot esošo politiku un pasākumu ietekmi, kā arī izstrādājot jaunas pieejas, tostarp:
- a) stiprinot uz tiesībām balstītas pieejas attīstības sadarbībai īstenošanu;
 - b) veicinot dzimumu līdztiesību – šajā nolūkā stiprinot ES Rīcības plāna par dzimumu līdztiesību (2016–2020) un citu attiecīgo ES politiku īstenošanu;

- c) veicinot demokrātiju, cilvēktiesības un tiesiskumu – šajā nolūkā stiprinot ES Rīcības plāna cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015–2019) īstenošanu, tostarp savā ārējā politikā apņemoties atbalstīt reaģējošu, līdzdalīgu un reprezentatīvu lēmumu pieņemšanu un pievērst lielāku uzmanību ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām;
- d) ieguldot vairāk tautas attīstībā, jo īpaši veselībā un iekļaujošā un pieejamā kvalitatīvā izglītībā visiem, tostarp pamatzglītībā, profesionālajā izglītībā un apmācībā, kā arī augstākajā izglītībā, vienlaikus sekmējot pārnozaru pieejas, lai panāktu šādu ieguldījumu maksimālu efektivitāti;
- e) veicinot iekļaujošus un ilgtspējīgus izaugsmes modeļus, kas dod labumu tiem, kuri ietilpst ienākumu sadalījuma zemākajos 40 %, izmantojot fiskālās un darba tirgus politikas, tostarp darba samaksas politikas un vietējo resursu mobilizāciju, vienlaikus arī apkarojot esošās nevienlīdzības izpausmes;
- f) atbalstot ilgtspējīgas un vispārējas sociālās aizsardzības sistēmas, nodrošinot vispārēju piekļuvi pamatpakalpojumiem un atbalstot inovatīvu sociālo praksi;
- g) atbalstot pienācīgu darbvietu izveidi, jo īpaši jauniešiem un personām, kuras dzīvo nabadzībā un strādā neformālajā sektorā, kā arī pilnu nodarbinātību sievietēm;
- h) veicinot ilgtspējīgas investīcijas un sadarbību ar privāto sektoru, tostarp mikrouzņēmumiem, mazajiem uzņēmumiem un vidējiem uzņēmumiem; mudinot privāto sektoru sniegt ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā, šajā nolūkā izmantojot iekļaujošas uz tirgu balstītas partnerības, ieguldījumus un uzņēmējdarbības modeļus, kas atbilst starptautiski saskaņotajiem atbildīgas uzņēmējdarbības principiem;
- i) stiprinot pasākumus, ar ko mazina klimata pārmaiņas, palielina kopienų spēju pielāgoties to sekām, veido izturētspēju un aizsargā biodaudzveidību, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību;
- j) lietderīgi izmantojot digitalizāciju, savienotību un tehnoloģiskās pārmaiņas, kā arī investējot infrastruktūrā, zinātniskajā pētniecībā un inovācijā tā, lai tas uzlabotu iekļautību.

13. Padome uzskata, ka ES un tās dalībvalstīm nevienlīdzības samazināšana būtu jāiekļauj programmu un projektu ciklā, vēl vairāk integrējot nevienlīdzību valstu situācijas analīzēs un valstu palīdzības programmu izstrādē, tostarp, kur vien iespējams, programmās un projektos *ex ante* izvērtējot nevienlīdzības sekas un izmantojot ar nevienlīdzību saistītus rādītājus.
14. Padome uzsver, ka ir svarīgi, lai ES un tās dalībvalstis turpinātu labāk sadarboties, piemēram, attiecīgos gadījumos īstenojot vienotas pieejas valstu līmenī, lai partnervalstīs mazinātu nevienlīdzību. Padome arī uzsver, ka ir svarīgi stiprināt partnerības ar starptautiskajiem partneriem, privāto sektoru, akadēmiskajām aprindām, pilsonisko sabiedrību un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Šajā sakarībā Padome atzīst G7 iniciatīvas "Dzimums uzmanības centrā" (*Gender at the Center*) lomu sieviešu un vīriešu nevienlīdzības apkarošanā.
15. Padome uzsver: lai pievērstos konkrētiem izaicinājumiem un unikālai nevienlīdzības dinamikai partnervalstīs, ir vajadzīga īpaši pielāgota iesaiste. Šajā ziņā Padome atzīmē, ka attiecībā uz valstīm ar zemiem ienākumiem, kuras saskaras gan ar augstu nabadzības, gan nevienlīdzības līmeni, liela nozīme nevienlīdzības mazināšanas politiku izstrādē un īstenošanā joprojām ir oficiālajai attīstības palīdzībai. Iesaiste nevienlīdzības politikas jomā ar vidēju ienākumu valstīm, no kurām daudzās liels skaits cilvēku joprojām dzīvo nabadzībā un kuras bieži vien saskaras ar ļoti augstu nevienlīdzības un sociālās atstumtības līmeni, sevī ietver jo īpaši tādus instrumentus kā politikas dialogs, zināšanu un zinātības apmaiņa, kā arī tehniskā palīdzība, un šajā sakarā Padome arī atgādina par iesaisti ar attīstītākām jaunattīstības valstīm atbilstīgi konsensam.
16. Padome turklāt uzsver, ka ir jāuzlabo dati un zināšanas, tostarp, vācot sīkākās kategorijās sadalītus datus, arī attiecībā uz sievietēm, bērniem un jauniešiem, kā arī personām ar invaliditāti un citiem cilvēkiem, kuri dzīvo marginalizētās kopienās un ir neaizsargātās situācijās, un jāuzlabo attiecīgās institucionālās spējas.
17. Padome uzskata, ka ES un tās dalībvalstīm būtu jāpaātrina centieni īstenot ES pasākumus, ar ko atbalsta nevienlīdzības samazināšanu partnervalstīs, un atspoguļot šos apsvērumus savās attiecīgajās attīstības sadarbības politikās.